

Tárgytematika / Course Description Ifjúságismeret-ifjúsági szubkultúrák

AKNB_BHTM105

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Varga Balázs

Félév / Semester: 2024/25/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A szemeszter során, az előadások keretében a hallgatók megismerkednek az ifjúság társadalomban betöltött helyével, szerepével, az ifjúság társadalomba történő integrálásának módozataival és útjaival. Ezen kívül képet kapnak az ifjúságkutatás nemzetközi és magyar történetéről és irányairól, az ifjúságszociológia módszereiről, hazai és nemzetközi helyzetéről. A fentieken túl a kurzus célja, hogy a hallgatók lássák, mit jelent az ifjúsági korszakváltás és hogyan jelentkezik a társadalmi élet különböző területein. Mindezekon kívül megismerkedhetnek az ifjúsági szubkultúrák történetével, főbb típusaival, és azok jellemzőivel.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Az emberi életút szakaszolásának problémája. Az ifjúsági korosztályok értelmezése.
2. Az ifjúságszociológia tárgya, hazai és nemzetközi története.
3. Az ifjúságszociológia főbb elméletei. Ifjúsági korszakváltás, posztadoleszcencia.
4. A nemzedéki kultúra sajátosságai, változásai és hatásai a magyar társadalomra.
5. A kulturális tőke átadásának és megszerzésének problémái. Az élethosszig tartó tanulás.
6. A magyar ifjúság életmódja, szabadidő eltöltési sajátosságai és fogyasztói magatartása.
7. Átmenet az iskolából a munka világába. Pályakezdő munkanélküliek. Nemzetközi migráció.

8. Társadalmi kirekesztés és szegénység a fiatalok körében.
  9. A fiatalok egészségi állapotának főbb sajátosságai.
  10. A deviáns viselkedés megnyilvánulási formái a fiatalok körében. Alkohol- és drogfogyasztás, öngyilkosság. Erőszak és agresszivitás.
  11. Ifjúsági szubkultúrák. A norma- és értékrend jellemzői.
  12. Társadalmi részvétel, önkéntesség.
  13. Az új informatika eszközök használata. A kommunikáció átalakulása. A digitális generáció.
-

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: órákon való részvétel a TVSZ szerint, valamint egy prezentáció megtartása a megbeszélte témából.

A félév folyamán minden nappali tagozatos hallgatónak egy 30 perc időtartamú kiselőadás formájában ismertetnie kell az általa választott szemináriumi témát. (Nem felolvasásról, kiselőadásról van szó!) Az előadó ismerje a téma szakirodalmát, az esetleges vitás kérdéseket. A referátumhoz kapcsolódó, választható témaköröket az első órán ismerhetik meg a hallgatók.

A félév zárása: zárthelyi dolgozat, melynek sikeres megírásához az órák anyagának, valamint a kötelező és ajánlott irodalmak kijelölt részeinek ismerete szükséges.

SZEMINÁRIUMI TÉMAKÖRÖK

- 1. Párkapcsolati formák a fiatalok körében. Átmenet a fiatalok világából a felnőttek társadalmába. Családalapítás, gyermekvállalási stratégiák.**
- 2. Munkavállalás és jövőtervezés. A munkanélküliség veszélye. Menni vagy maradni? Munkavállalás itthon és külföldön. Célok és motivációk.**

3. **Oktatási helyzetkép. A továbbtanulás jellemzői és stratégiái.**
4. **Szabadidős tevékenységek. Kulturális fogyasztás és sportolási szokások.**
5. **Egészség és rizikómagatartás. Étel- és italfogyasztási, alkoholfogyasztási, dohányzási és kábítószerfogyasztási szokások.**
6. **Az infokommunikációs eszközök és a közösségi oldalak használata.**
7. **Politikai érdeklődés, közösségi aktivitás.**
8. **A graffitisek szubkultúrája.**
9. **A tetoválók és tetováltak szubkultúrája.**
10. **A rockerek szubkultúrája.**
11. **A metálосok szubkultúrája.**
12. **A youtuberek, vloggerek és influencerek szubkultúrája.**
13. **Drogfogyasztók és alkoholisták szubkultúrája.**
14. **A gördeszkások szubkultúrája.**

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

KÖTELEZŐ IRODALOM

Jancsák Csaba (szerk.): Az európai fiatalok világa a 21. század elején. Szeged, Belvedere Meridionale, 2011.

Somlai Péter (szerk.): Új ifjúság. Szociológiai tanulmányok a posztadoleszcensekről. Budapest, Napvilág Kiadó, 2007.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

AJÁNLOTT IRODALOM

Aries, Philippe: Gyermek, család, halál. Budapest, Gondolat Kiadó, 1984.

Bauer Béla – Szabó Andrea (szerk.): Arctalan(?) nemzedék. Ifjúság 2000-2010.

Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2011.

Bauer Béla – Szabó Andrea (szerk.): Ifjúság 2008. Gyorsjelentés.

Budapest, Szociálpolitikai és Munkaügyi intézet, 2008.

Buckingham, David: A gyermekkor halála után. Felnőni az elektronikus média világában. Budapest, Helikon, 2002.

Elekes Zsuzsanna: Egy változó kor ifjúsága. Budapest, L'Harmattan, 2009.

Gábor Kálmán: Civilizációs korszakváltás és ifjúság. Budapest, Oktatókutató Intézet, 1998.

Gábor Kálmán (szerk.): Társadalmi átalakulás és ifjúság. Szeged, Belvedere Meridionale, 2000.

Gábor Kálmán – Kabai Imre – Matiscsák Attila: Információs társadalom és ifjúság. Szeged, Belvedere Meridionale, 2003.

Gábor Kálmán - Jancsák Csaba: Ifjúsági korszakváltás. Szeged, Belvedere Meridionale, 2004.

- Gábor Kálmán: Fesztiválok ifjúsága és a drog. Szeged, Belvedere Meridionale, 2005.
- Gábor Kálmán – Jancsák Csaba (szerk.): Ifjúságszociológia. Szemelvények. Szeged, Belvedere Meridionale, 2006.
- Gaszó Ferenc - Laki László: Esélyek és orientációk. Fiatalok az ezredfordulón. Budapest, Okker Kiadó, 1998.
- Guld Ádám – Havasréti József (szerk.): Zenei szubkultúrák médiaprezentációja. Budapest – Pécs, Gondolat – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék – ZEN, 2012.
- Harcza István: Az ifjúság életkörülményei. Budapest, KSH, 1996.
- Kapócs Imre – Maár Márton – Szabadka Péter (szerk.): Ifjú-Kór. Budapest, Okker Kiadó, 2002.
- Pikó Bettina (szerk.): Ifjúság, káros szenvedélyek és egészség a modern társadalomban. Budapest, L'Harmattan, 2005.
- Rácz József: Ifjúsági szubkultúrák, intézmények, devianciák. Budapest, Scientia Humana, 1998.
- Rácz József (szerk.): Devianciák. Budapest, Új Mandátum, 2001.
- Stachó László – Molnár Bálint (szerk.): A médiaerőszak. Tények, mítoszok, viták. Budapest, Századvég, 2009.
- Szabó Ildikó – Örkény Antal: Tizenévesek állampolgári kultúrája. Budapest, Minoritas, 1998.
- Szapu Magda: A zürkorszak gyermekei. Mai ifjúsági csoportkultúrák. Budapest, Századvég, 2002.
- Szretykó György (szerk.): Az ifjúság helyzete és jövőképe. Pécs, Comenius Bt., 2005.
- Tari Annamária: Y generáció. Budapest, Jaffa Kiadó, 2010.
- Tari Annamária: Z generáció. Budapest, Tericum Kiadó, 2011.
- Tófalvy Tamás – Kacsuk Zoltán – Vályi Gábor (szerk.): Zenei hálózatok. Budapest, L'Harmattan, 2011.
- Tóth Zoltán János: Istenek alkonya. A szuperhős-képregény változó paradigmái. Korunk, 2011/2. 31-38. p.

Új Ifjúsági Szemle (ifjúságtudományi folyóirat)

Vais, Dana: Plázakultúra. Korunk, 2009/12. 22-29. p.

Dr. Varga Balázs, egyetemi docens